

3/14 - et magasin for Skjold menighet
med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

God sommer!

Effektiv informasjon

En undersøkelse konkluderer med at menighetsbladene klarer det andre kirkelige kommunikasjonssystemer sliter med å få til: Å nå nesten hele befolkningen. Side 5-7

Bli med til Kinna

Opplev premieren på Kinna-spelet i form av en «dagstur-pakke» 21. juni. Side 13

Mange tilbud til barn og unge

Allerede nå er mange av høstens tilbud til barn og unge i Skjold klare. Side 22-23

Øvertil den store dagen

Grunnloven 200 år - og full 17. mai feiring også under generalprøven. Skjold menighets barnehage øvde seg 16.mai. I regnvær.

Bønn om å dele

«Så ba jeg for lite, da?» Dette er tittelen på en liten dansk bok skrevet av en kollega. En som hadde møtt mange som var blitt truffet av selve livet, men som hadde ett gudsforhold.

AV BJØRN MOE

Til det å ha et gudsforhold hører det med å be. Be om det som ligger deg nærmest, det som treffer deg og dine. Det som treffer oss og som vi ofte ikke makter å gjøre noe med. Sykdom, forholdet til våre nærmeste som er gått i stå, livsførsel som vi ser vil ødelegge oss selv eller en av våre, for å nevne noe. Og så vender vi oss til «allmaktens Gud», som det heter i salmen, og han er taus. Taus, han som har lovet å være med alle dager, ja mer enn det; «*det to eller tre av der blir enige å be om... eller, be i Far i mitt navn, sier Jesus, så skal jeg...*»

Så opplever vi at de svar vi så gjerne søker; de får vi ikke. Ba jeg for lite, ba jeg feil? Var eller er ikke troen sterk nok? Eller det bare slik at Gud svarer noen? For noen av oss går det på troen løs, den smulder bort. For andre kommer troen (tilbake) når livet blir komplisert. For mange blir troen to-delt; *«jeg beholder min tro på Kristus, men jeg justerer mine konkrete forventninger. Jeg gir ikke opp Gud, men han blir kanskje litt mindre «allmektig.»*

En 7-8 åring som på 60-tallet ønsket seg en ny fotball da sommeren kom, la ønsket frem for Gud. Kveld etter kveld. Med bursdag i oktober skjønte han det kunne kreve litt bønn. På ferien opplevde han at alle levde tettere enn vanlig på mormors hytte. Han var vitne til heftige diskusjoner, også mellom mor og far. En kveld da mormor hadde bedt aftenbønn med gutten sa han: «*Jeg vet hvorfor Gud ikke gir meg noen ball! Han har så mye å gjøre med dere voksne!*» To dager senere var det lørdag, mormor kom med gaver. Også en ny fotball.

En fjernsynsfilm nå i mai, med en replikk om-trent som dette: «*Å tenke det rette, å vite det, er lett. Men å dele det med andre, å si det, det som er sårt eller kan såre, det er den vanskelig biten.*» Mange har erfart at vi bærer på byrdene alene, for lenge. Kanskje ligger det en litt uoppdaget hemmelighet i Jesu ord om «*at det to eller tre av dere blir enige å be om.*». Det vi løfter frem for Gud skulle vi kanskje være flinkere å dele. Ikke dermed sagt at vi får det vi dypest ønsker oss, men byrden har kanskje blitt litt lettere og i etterkant ser vi av og til at vi fikk et slags svar. Det kom heller ikke direkte fra himmelen, men via andre mennesker. Det tok ikke bort eller løste, men det var meg til hjelp i livet! ●

Mai og fjellturer

I snart 10 år har det vært tradisjon å feire Kristi himmelfartsgudstjeneste på Smøråsfjellet. I samarbeid med Smøråsfjellets venner. I år ble gudstjenesten lagt til 18. mai. «Dagen derpå».

TEKST OG FOTO: BJØRN MOE

Og «timingene» var god. Sommeren kom for fullt denne søndagen. En flokk på ca 170 mennesker hadde samlet seg på Teaterplassen like nedenfor Bjørnevann.

Johan Krohn-Hansen innledet med å fortelle om arbeidet med turstier og rasteplasser, og ikke minst om alle gode krefter som er med å hjelper. Sogneprest Arne Brekke ledet gudstjenesten. Jan Tufteland ledet salmesangen, ikke med orgelspill, men med

fløyte! Etter en enkel og flott gudstjeneste var det kirkekaffe.

Joda, gudstjeneste på fjellet har kommet for å bli. Spenningen neste år blir hva slags klær vi da må ta med. I år var det nærmest shorts og sandalvør. ●

Sogneprest Brekke stod for preken, Tufteland ledet salmesangen med fløytespill og (til høyre) Sellevold tok imot ved «inngangsdøren».

BIKKELAND • BØNES • FANA • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STOREVEIT • SØREIDE

Menighetsbladene i Fana

Tegn utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana prosti. Vi tar med glede i mot artikler av ulike slag og gjerne også tips til reportasjer.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller sendes oystein.pettersen@uni.no

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Øystein Pettersen, 938 04 808, oystein.pettersen@uni.no. Lokal kontakt: Se side 13

Sentralredaksjon: Redaktør Magne Fonn Hafskor, 55 39 04 40 - eyecu@online.no (Kun henvendelser ang. «fellesstoff» (s 5-12). All annen kontakt: Se side 13.

Annonser: Frode Høyte - hoeyte@gmail.com

Produksjon: Dragefjellet Media AS, 55 23 25 47 - post@dragefjellet.no. Dropbox kan opprettes etter avtale for overføring av svært store filer.

Trykk: Bodoni, Straume

Deadline neste nummer: Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer: Tirsdag 23. september

Flott vær og godt besøk, der en opplagt sogneprest Arne Brekke ledet gudstjenesten.
Under: Dagen i forveien, under høymessen 17. mai, var 200-årsjubileet et gjennomgangstema.

Fra venstre: Nora M. Christensen, kateket Johan Olav Holmefjord og Line Johannessen. Alle Hamburg-Berlin og Skjold.

Skjold og Sjømannskirken

Vi har i fem år nå hatt et godt samarbeid mellom Sjømannskirken og Skjold menighet. Også i år skal 45 konfirmanter på tur. 15 til London og Sjømannskirken der og 30 av de unge og ledere fra Skjold skal på tur til Hamburg og Berlin. Tysklandskonfirmantene, som vi kaller de sistnevnte, var i år medvirkende under Jazzgudstjenesten den 5. mai.

Ny salmebok - og en takk

I fjor ble den nye norske salmeboken lansert. Mange menigheter tok den i bruk fra 1. søndag i advent 2013. Hos oss ventet vi til påskedagen i år. Borte er altså den tynne blå fra 1997 og den burgunder og grå fra 1985. Ny salmebok koster vel 300,- per stykk og for ikke å belaste ordinære budsjett ble det i vår satt i gang en givverdugnad for å finansiere salmeboken. I midten av mai var det kommet inn vel 65.000 kroner. Nok til over 200 salmebøker. En stor, stor takk til alle givere. Alle bidrag har kommet vel med. (NoS 85; Norsk salmebok 1985, var den gjengse forkortelsen på den gamle salmeboken. N13, ser ut til å bli forkortelsen for den nye. Altå; Norsk Salmebok 2013.)

**FAGKUNNSKAP OG
STORT UTVALG!**

GULLSMED
H. GAMS-HAUGSØEN

TORGALLMENNING 55 36 40 00
LAGUNEN 55 13 38 60
www.hgh.no

ICA Supermarked

Konfirmasjoner i august 2014

Kjære Skjold-konfirmanter! Vi er langt på vei i konfirmantåret og selv om en god del aktiviteter gjenstår er det tid for en hilsen, da dette er siste menighetsblad før den store dagen i slutten av august.

For meg har dere vært min debut som hovedansvarlig for konfirmantarbeidet i Skjold. Det har vært mye nytt på en gang, men jeg må vel kunne si at dere alle har gitt meg og resten av staben en mer komfortabel og grei oppgave enn vi kunne forestilt oss. Takk for at dere har vært så greie å ha med å gjøre.

Jeg håper vi har nådd inn med det vi har hatt størst fokus på,

nemlig tilgivelse og forsoning. Disse to er liksom essensen av evangeliet, at mennesket blir tilgitt og forsonet med Gud gjennom Jesus seier over døden og oppstandelsen til det evige liv.

Den kristne tro inneholder mye som er vanskelig om ikke umulig å forstå, det fordrer til undring og til det å tro. Vi har alle ulike tanker omkring tro og tvil. Jeg håper at du som konfir-

mant tar med deg noe av det som er blitt formidlet gjennom undervisningen og undrer deg over det, for gjennom undring kan Gud skape tro.

På vegne av staben i Skjold menighet ønsker jeg dere alle en riktig god sommer og lykke til (spesielt til mor) med forberedelsene til den store dagen i august, vi ses igjen da. ●

Hilsen kateket Johan Olav

Konfirmasjon 23.08 kl 11.00

Jonas Fonn - Svardal
Nora Thorbjørnsen Hinna
Stine Nordal
Patrick Høgh Tveit
Kristoffer Storetvedt
Mildrid Valde Anthonisen
Lars Storlid Clausen
Morten Føyner Bru
Kristin Alme
Camilla Cathrin Jebsen Thune
Åshild Haugland
Erik Martin Malkenes
Sofie Skaar Mørch
Maren Hervig Holthe
Sanna Skeide
Mildrid Valde Anthonisen
Bastian Oppedal Sivertsen
Fride Scholz Svenheim
Sara Holten
Maria Sævareid Hus
Karen Bacher
Andrine Øverland Hatling

Benedikte Skutle Lyngbø
Marcus Gausdal Selle
Isabelle Aimee Johannesen
Isabel Borgen

Konfirmasjon 23.08 kl 13.30

William Folke K. Christensen
Marcus Aleksander H. Strømsnes
Sander Hisdal Nautnes
Mari Sørbrøden
Maud Marie Thorbjørnsen
Paal Scheline Urdahl
Martin Færøy Müller
Christina Elisabeth Ryttilahti
Sigurd Ødegården Rogstad
Bettina Smebye
Baste Sandvik Christensen
Øyvind Kent Ermland
Eirik Igland Nordland
Nikolai Kroken Hatland
Pernille Friele Gjerde
Milda Amundsen Hermanrud
Kristine Hisdal Nautnes

Petter Solheim
Petter Borgstein Davidsen
Eivind Drageset Bruland
Mathilde Gravdal Lie
Christina Stensaker
Sivert Risa Angaard
Jonathan Myklebust

Konfirmasjon 24.08 kl 11.00

Rebecca Helene Gjelsvik
Maria Hordnes
Isabel Andersen Baisotti
Julie Mathilde Raulline Ullern
Ida Vågen Holgersen
Ida Holmefjord Skjeldstad
Peter Emil Eikner
Nora Morken Christensen
Niklas Antoni Karlsen Pisani
Dorthe Bjergene Lyngbø
Hanne Eide Raas
Ingrid Areklett
Stine Høvik
Solveig Fredheim Blindheim
Eivind Nilsen
Kristin Alme
Christian Bauge Sørensen
Julia Blindheim Svemo
Stine Høvik
Ingrid Kristine Skjoldal
Gabriel Nejaime Reis

Konfirmasjon 30.08 kl 11.00

Stine Langseth Roll
Malin Malkenes Madsen
Fredrik Andreas Lie-Nielsen
Hedda Liset Andersen
Malin Steine Døskeland
Torbjørn Borge
Siri Alexandra O. Hernandez
Maria Elise Lioddén
Julie Roll Tørnqvist
Thomas Søreid
Lasse Skarstein Austevoll
Amalie Andersen Kronheim
Sandra Landsvik Børnes
Emilie Indrøy Berentsen
Emil Øvrebotten Lampe
Amalie Christine O. Bolstad
Erik Keilon Hiis-Bergh
Åshild Thomassen Ramsdal
Anne Iversen

Konfirmasjon 30.08 kl 13.30

Lin Eirin Litleskare
Mira Elise Litleskare
Vegard Bruås Vognstølen
Emma Speerstra Østervold
Erlend Bækkevold Ermland
Solveig Størdal Tveit
Line Johannessen
Maren Paulsen Rye
Malin Bartun Söderström
Karoline Emblem
Ida Halstensen
Ulrik Wie-Soltvedt
Thomas Davidsen
Susanne Reigstad
Gard Petter Haugen Holme
Karianne Müller Nyberg
Rebekka Skavhellen
Sara Duun
Amanda Lekven Knudsen
Tonje Straume Almlie
Marte Nybråten
Benedicte Smith Veseth
William Hille Rasmussen
Morten Wiese-Hansen
Julie Elvsaa

VI LEVERER I HELE BERGEN!

**TOPPE
BLOMSTER**
www.toppeblomster.no

Kilden Senter 55 13 71 56 Oasen Senter 55 16 16 88
Sletten Senter 55 28 21 31 Åsane Senter 55 18 36 25

Sofus

FRISØRSALONG
Tlf. 55 13 09 33
Sæterv. 1
5236 Rådal

Produktene er av høy kvalitet

- Dusj/toalettssåpe u/parabener eller parfyme
- Multivask
- Bil- og båtvask m/voks
- Vindusspylervæske høykonsentrat 1,5 liter
- Sprayflaske m/målestreker og god pumpe
- Håndrensemiddel løser olje og maling uten og bli tørr på hendene
- Fotkrem

KARL J. FOTLAND

Sæterveien 58
5236 Rådal

Tlf 907 82 774
karl@fotlandimport.no

For mer informasjon se
www.fotlandimport.no

«Menighetsbladet er trolig sterkt underestimert – trolig til og med av Den

Og leseren er svært konkret i å beskrive hva det er som skaper denne interessen. For leseren er det interessant i å lese om mennesker, mer enn om saker. For 73 prosent av leserne betyr det mye å kunne gjenkjenne folk på bilder. Hele 80 prosent sier at de liker å lese intervjuer med folk fra nærmiljøet, mens 82 prosent av leserne liker lokalhistorisk stoff i bladet. 59 prosent liker å følge med på hva som skal skje i kirken deres, samtidig som andre tall i den samme undersøkelsen viser at de i liten grad benytter seg av tilbudene.

Navnelister over døde, døpte, vigde og konfirmanter har høy interesse, mens «bare» 46 prosent synes det er fint å kunne finne navnene til de kirkelig ansatte i bladet. Alle disse tallene sier mye om menighetsbladets evne til å skape tilhørighet til et lokalmiljø, og trolig også til en lokal kirke. En trenger ikke være fagekspert for å forklare dette: Det handler om gjenkjennelse og nærmiljø; navn, ansikter, nabolag og lokale steder og hendelser du kjenner igjen, eller vet om.

Kutt ut andakten?

Det er naturlig at kirken ønsker å bruke bladet til også å presentere kirkens budskap, selv om eksempelvis andakten ikke vekker så stor interesse i leserundersøkelsen. «Bare» hver fjerde leser tenker at bladets andakt er interessant. Men interessen for kirkens budskap dobler seg brått idet den journalistiske presentasjonsformen endrer seg. På spørsmålet om de leser «*intervju med noen som forteller om livet og troen*», er svarprosenten på hele 49 prosent. Dette samsvarer med den øvrige positive responsen som i stor grad handler om gjenkjennelse. De som utgir menighetsbladet bør nok gå ut fra at et personlig trosintervju med en «hvem-som-helst» fra nabolaget får betydelig større oppmerksomhet enn en velformulert andakt fra biskopen!

Presentasjonsformen er avgjørende

Tallene sier noe viktig om valg av type stoff og journalistisk presentasjonsform. Et intervju med bilder av gjenkjennbare folk er langt mer interessant enn en monolog/kronikk/artikkel uten den dynamikken som

spørsmål og svar kan skape. For eksempel er det mange lesere som tenker at enqueteen som journalistisk sjanger er interessant. Når jeg sammenholder informasjon fra utgiverne og leserne, finner jeg mye samsvar mellom utgivervisjonene og leserinteressen.

Men på ett punkt kan det synes som om enkelte utgivere har «glemt» det faktum at hovedmålgruppen faktisk er – ifølge leserundersøkelsen – dem som aldri setter sine bein i en kirke! Dette er informasjon som hos utgiver bør avstedkomme en høy bevissthet rundt hvem man lager blad for, samt få noen konsekvenser for måten man velger å lage menighetsblad på – både presentasjonsteknisk og i valg av type stoff.

Menighetsblad - ikke medlemsblad

I 111 år har navnet vært menighetsbladet. I 2013 er det viktig for utgiver å ha en bevissthet om at dette faktisk ikke er et menighetsblad, i den betydning at det kommer kun til menighetsmedlemmenes postkasser, eller kun til de leserne som er aktive medlemmer i sin kirke. Dette sier leserundersøkelsen alt om: 80 prosent av bladets lesere innfinner seg ikke i kirken. For øvrig sier 14 prosent av leserne at de overhode ikke er medlem i Den norske kirke. Og 41 prosent av disse igjen er medlemmer i andre trossamfunn.

Den komplette leserundersøkelsen

De menighetsbladutgiverne som ønsker å vite til minste detalj hva det er i bladet leseren vier sin oppmerksomhet til, bør også lese den mer komplette rapporten fra leserundersøkelsen: «*Menighetsbladet – en tilhørighetsskaper med imponerende stor leserkrets*». Der er det eksempelvis mulig å se den kritiske viktigheten av å få til en forside som ikke er forutsigbar eller kjedelig. Der kan du også finne ut enda mer om hvem leserne er, og hvilke kategorier lesere som interesserer seg for hva, i de ulike stoffområdene.

Hvem er leserne?

Undersøkelsen viser at 58 prosent av det norske folk i det hele tatt får et menighetsblad i sin postkasse, og 80 prosent av disse le-

ser altså bladet. Dette er landsrepresentative, offisielle tall. Menighetsbladet er trolig sterkt underestimert – trolig til og med av Den norske kirke selv – som kirkens viktigste kommunikasjonsarena.

Med så uventet høye lesertall burde de menighetene som enten har lagt ned sine menighetsblader, eller aldri har utgitt noe blad, sette menighetsbladet tilbake på prioritert plass i sitt driftsbudsjett. Iallfall om de ønsker å nå flere enn bare de som er «på innsiden».

Leseren går ikke i kirken

82 prosent av leserne sier at de sjelden/aldri går til ordinære gudstjenester i kirken sin. Hele 34 prosent sier at de knapt har vært innom sin lokale kirke. Men bladet leser de altså likevel! Kvinnene er litt mer ivrige enn mennene i sin lesning av menighetsbladet.

I nesten alle svar i leserundersøkelsen, kommer det fram at kvinner og gruppa 60+ er noe nærmere knyttet til kirken enn hva mennene er, både med sine litt mer positive holdninger og sin deltakelse og interesse.

70 prosent av kvinnene registrerer at bladet er kommet, mens 64 prosent av mennene sier det samme. Den aldersgruppa som legger minst merke til at bladet overhodet er kommet i postkassen, er de under 40. Denne gruppa er forresten gjennomgående mindre interesserte/ivrige på hva bladet kan gi dem.

Menighetsblad eller nett?

95 prosent av alle i Norge oppsøker aldri eller sjelden kirkens nettsider. Dette er tankevekkende tall. Dersom målet for kirken er å nå flest mulig, tror jeg at det i overskuelig framtid ennå vil være en vesensforskjell på å bli gitt en fysisk informasjon/et blad, sammenlignet med det å selv skulle oppsøke den samme informasjonen/budskapet.

Alle som jobber med kirkens kommunikasjon i 2013 bør for eksempel stille seg spørsmålet: Ville de leserne som sier at de har «liten» eller «ingen» eierskap til den kristne tro (40 prosent av bladets lesere) finne på å oppsøke sin kirkes nettside? Eller delta på kirkens øvrige sosiale medier, når ikke engang de «kirkevante» gjør det? Svaret er vel gitt.

Fakta: Leserundersøkelsen

- 58 prosent av det norske folk over 15 år mottar et menighetsblad fra Den norske kirke.
- 80 prosent av mottagerne sier at de leser det «hver gang/så godt som hver gang/av og til».
- 80 prosent av de som leser menighetsbladet, går sjelden eller aldri i kirken.
- For 73 prosent av leserne betyr det mye å kunne gjenkjenne folk på bilder.
- Hele 80 prosent sier at de liker å lese intervjuer med folk fra nærmiljøet, mens 82 prosent av leserne liker lokalhistorisk stoff i bladet.
- 59 prosent liker å følge med på hva som skal skje i kirken deres.
- Navnelister over døde, døpte, vigde og konfirmanter har høy interesse.
- 46 prosent synes det er fint å

MØTER MED MENNESKER: - De som utgir menighetsbladet bør nok gå ut fra at et personlig trosintervju med en «hvem-som-helst» fra nabolaget får betydelig større oppmerksomhet enn en velformulert andakt fra biskopen, mener Magnhild Landrø. (Foto: Privat)

Fremtidens menighetsblader

Internett er framtida. Og nåtida. Men etter å ha fått resultatet fra denne store leserundersøkelsen, er det trolig riktig å konkludere med at den dagen den lokale kirken legger ned sitt menighetsblad og prioriterer gode nettløsninger, da har kirken tapt i kampen om å gi folket en reell opplevelse av tilknytning til kirken. Da er kirken blitt en klubb kun for «de interesserte», de som selv aktivt oppsøker kirkens ulike arenaer.

Selvsagt skal kirken også ha oppdaterte nettsider. Men ingen menighet må tro at nettsider kan erstatte menighetsbladet. Der er denne leserundersøkelsen overbevisende entydig. Storparten av det norske folk vil al-

dri komme til å oppsøke kirkens nettsider. Hvorfor skulle de det?

Landsdekkende undersøkelse

Parallelt med den store leserundersøkelsen fikk jeg også gjennomført en stor landsdekkende undersøkelse blant utgiverne av menighetsblader i Den norske kirke. Denne undersøkelsen ble foretatt i fjor vår i samarbeid med Kirkerådet (Siv Thompson), som da hadde registrert 238 menighetsblader i Norge. 166 av disse deltok i undersøkelsen. Det er en svarprosent på 70, mer enn høy nok til å kunne anse utgiverundersøkelsen som representativ for utgivere av norske menighetsblader.

Forskningsrapporten kan oppsummeres slik: Det kan se ut som om utgiver tenker at den aller viktigste grunnen til at bladet utgis, er at «bladet holder folk oppdatert på hva som skjer i den lokale kirken».

Hvem lager utgiveren bladet for?

Når det gjelder bladets målgruppe, er det interessant å se hvem utgiver selv tenker på som hovedmålgruppe: «De som bruker kirken og dens mange tilbud» (87 prosent). På en god andreplass kommer «De som aldri oppsøker kirken eller kristelige/kirkelige aktiviteter» (76 prosent). Dette er interessante svar, når vi nå vet at leserundersøkelsen sier at en betydelig storpart (80 prosent) av leserne har ingen tilknytning til kirken eller dens ulike aktiviteter. Det er iallfall viktig at utgiver er seg bevisst at det er et såpass stort sprik mellom disse to målgruppe-virkelighetene. De aller fleste leserne er altså ikke brukere av kirkens mange

tilbud. Veldig mange av leserne er heller ikke trosfeller, eller tilhengere av det kirken står for.

Hva slags innhold ønsker utgiveren?

Det virker som om utgiverne (87 prosent) mener at «bladet er vår lokale kirkes mest effektive kommunikasjonsarena». Heldigvis for kirken, er det et stort samsvar her - mellom utgivers og lesernes tanker om hvilken rolle menighetsbladet har som kontaktskaper. Flere av svarene i utgiverundersøkelsen speiler at bladet i større grad er en formidler av informasjon, enn det er en talerstol for kirkens budskap.

Når det kommer til valg av stoff, blir det veldig tydelig hvorvidt utgiver bommer eller treffer i forhold til det leserne sier at de setter pris på. En leserundersøkelse alene skal dog ikke styre en utgivers agenda/bevegrunn for hva bladet skal inneholde. Men sett med journalistiske briller er det viktig at utgiver kjenner til de punktene der spriket mellom utgivers visjoner/målsettinger og leserens behov/interesse blir altfor stort.

Undervurdert medieblomst

Sett med mediemarkedsbriller er det overraskende og imponerende at et blad med så høy leserinteresse og med en så stor tilhørighetsskapende rolle i nærmiljøet, kan produseres med så minimalistiske budsjetter, og uten så godt som en eneste offentlig støttekrone! Det er utrolig at det lar seg gjøre, tiår etter tiår, å utgi et blad med så få og uforutsigbare ressurser, økonomisk som menneskelig. Mer enn 3/4 av utgiverne sier at det heller ikke gis noen form for skoleing/kursing for dem som skal lage bladet.

Leserundersøkelsen viser tydelig at menighetsbladet er kirkens viktigste - og i all hovedsak også eneste - velfungerende arena for jevnlig kommunikasjon med folket. De menighetsrådene som har prioritert menighetsbladet på sine budsjetter, har allerede vunnet i sitt forsøk på å komme folket i møte, når vi vet at 80 prosent av dem som får bladet, leser det. Og 80 prosent av dem som leser bladet, går sjelden eller aldri i kirken. Tallene taler for seg selv. ●

- kunne finne navnene til de kirkelig ansatte i bladet.
- Hver fjerde leser tenker at bladets andakt er interessant.
- 49 prosent liker å lese intervjuer «med noen som forteller om livet og troen».

- 14 prosent av leserne sier de ikke er medlemmer i Den norske kirke.
- 41 prosent av disse igjen er medlemmer i andre trossamfunn.
- 82 prosent av leserne sier at de

- sjelden/aldri går til ordinære gudstjenester i kirken sin.
- 34 prosent sier at de knapt har vært innom sin lokale kirke overhodet.
- 70 prosent av kvinnene registrerer at bladet er kommet,

- mens 64 prosent av mennene sier det samme.
- 95 prosent av alle i Norge opplyser at de sjelden eller aldri oppsøker kirkens egne nettsider.

Bønes kirke, Bønesdagen og den lokale dugnadsånden

Bønesdagen har blitt en årlig aktivitet som inviterer til samling og innsamlingsdugnad, men som samtidig er en arena hvor foreninger og lag på Bønes kan vise sitt mangfold.

TEKST: KÅRE OFFERDAL
FOTO: STEIN RUNE RISA

Den store utbyggingen på Bønes og Kråkenes skjedde for 20-30 år siden. Områder som før bare hadde vært utmark, ble en bebyggelse smeltedigel av folk fra mange kanter. De fleste ukjente for hverandre, og med få eller ingen felles aktiviteter i motsetning til hva tilfellet er i mer etablerte bydeler.

For familier med barn var det greit, da ble barnehage og skole de første kontaktpunktene med andre, mens for voksne ble det ofte liten kontakt med naboer. Etter hvert så Bønes IL dagens lys, og ble et godt fellesskap for unge og voksne. Aktiviteter i regi av kirken ble også satt i gang i nærmiljøet, og tilbudene ble langt flere da den første delen av Bønes kirke stod ferdig i 1997.

En ambisiøs flokk hadde satt seg fore å reise et kirkebygg lenge før dette var plassert på de offentlige budsjettene. Ideen tente en dugnadsånd som hele Bønes ble en del av. Et mangfold av innsamlinger ble satt i gang, og slik ble også Bønesdagen en realitet. Dette har blitt en årlig aktivitet som inviterer til samling og innsamlingsdugnad, men som samtidig er en arena hvor foreninger og lag på Bønes kan vise sitt mangfold.

Trivelig treffsted for bydelen

Bønesdagen ble straks et trivelig treffsted - med et mangfold av tilbud for barn og en god anledning for voksne til å treffe naboer og bli bedre kjent. Fra Langedgården kommer forpakter Erik Krohn Hansen med hest og vogn. Fana brannstasjon stiller år etter år opp med utrykningsvogn, og gir barna en anledning til å se heltene på nært hold. De unge får iføre seg hjelm og spyle med brannslange - langt tøffere enn pappas hageslange - og sikkert en effektiv verveaktivitet for å sikre rekruttering i et spennende yrke.

Med konserter gjennom hele dagen er Bønesdagen også ofte en første anledning til

UNG BRANNSLUKKER: Brannfolkene fra Fana brannstasjon er populære gjester. Bildet er fra 2012.

PINNEBRØD-STEIKING: Speiderne er alltid på plass med pinnebrød og andre aktiviteter.

å opptre på «de skrå bredder» enten anledningen er som aspirant med fiolin i Bønes skoleorkester, eller som solist i Minising - alt under nærvær av stolte foreldre, besteforeldre og andre. Og mange får presentert sine gjøremål.

En av disse gruppene var speiderne, som kunne vise frem det spennende aktivitetstilbudet de har, enten det gjelder praktisk kunnskap, samfunnsengasjement, vennskap eller friluftsliv - det siste for øvrig demonstrert ved steking av pinnebrød over åpen flamme der alle kan få prøve seg.

Også Klubben, som favner unge både fra Bønes og Storetveit, har informasjonsstand og får vist hvorfor driften deres, med egen lederopplæring og et engasjerende turprogram, er blitt en så stor suksess. Og slik har det vært gjennom årene - til Bønesdagen før påske i år kunne feire sitt 20-årsjubileum, med et program større enn noen gang. Med deltagelse av alt fra «mini-sangere» til seniordansere; fra glade amatører til norgesartisten Tor Endresen.

Tuftet på frivillighet

Bønesdagen startet som et dugnadspro-

SE DER DANSER BESTEMOR: Seniordans var et av innslagene på årets Bønesdag. De engasjerte og fikk ristet litt liv i bønesfolket.

SANGKOR: Bøneskoret stilte opp med flott sang og allsidig repertoar.

sjekt, og også dagens Bønesdag er tuftet på frivillighet og dugnadsånd. Et mangfold av frivillige stiller opp ikke for bare å spre glede og lage underholdning, men også for å sikre en god gjennomføring. Alt som til sammen blir en gammeldags markedsdag, krever naturlig nok forberedelser og innsats fra mange hold. Bønesdag-komiteen organiserer loddsalg, tråler området etter gevinster, rekrutterer frivillige, holder kontakt med foreninger og organisasjoner og ser til at alt går som planlagt.

Kommet for å bli

Selv om Bønefolket har fått realisert begge byggetrinn av kirken, så er innsamling fortsatt et av formålene med Bønesdagen. I tillegg til at menigheten får friske midler til å drive aktiviteter i nærmiljøet, går også en del av overskuddet inn i Bønesfondet. Alle lag og organisasjoner som deltar på Bønesdagen kan søke om å få tilskudd fra fondet, og på den måten blir verdiskapingen delt ut til beste for gode formål i området.

Bønesdagen åpner opp kirken for både kirkevante og de som ikke går i kirken til vanlig, og har gjennom 20 år både gjort kir-

SIJONGLØR: Ola Kåre Risa sjonglerte og viste hukommelsestriks i anledning 20-årsjubileet.

Fakta: Bønesdagen

- Feirer 20 årsjubileum i 2014
- Startet som del av innsamlingen til Bønes kirke.
- Arrangeres årlig av Bønes menighet siste lørdag før palmehelgen.
- Lokale kor, lag, organisasjoner og enkeltpersoner opptrer, lager aktiviteter og informerer om sitt arbeid.
- Inntektene kommer primært fra kiosk- og loddsalg.
- En del av overskuddet går inn i Bønesfondet, hvor de som deltar på Bønesdagen kan søke om støtte én gang i året.

ken til et lokalt samlingssted, og støttet opp under både kirkelige aktiviteter og andre lag og organisasjoner i nærmiljøet. Bønes menighet har som visjon «Åpen, synlig og til stede». Bønesdagen har blitt et arrangement som konkretiserer denne visjonen. Bønesdagen er «Åpen, synlig og til stede» i praksis. Vi gleder oss til de neste 20 årene! ●

ILDSJEL: Anny Svendsen har de siste årene vært en av ildsjelene i Bønesdag-komiteen. Bønesdagen er avhengig av frivillige som tar ansvar og ikke er redd for å ta i et tak.

Messe Solennelle

av Louis Vierne

Sotra reviderte
Birkeland kantori
Cantus, Skjold
Slettebakken
Motettkor

Dirigent:
Olav Øgaard

Orgel:
Guro Rotevatn Buder
Sigurd Melvær Øgaard

Slettebakken kirke 15/6 kl. 19.30
Bergen Domkirke 18/6 kl. 20.00
Fjell kyrkje 19/6 kl. 20.00

Billetter kr. 150 (familie kr. 400) v/inngangen
Konserten er støttet av Bergen Kommune

Minnet om Sigmund Skage (1914-1993) holdes levende i Fana.

100-årsjubileum for Sigmund Skage

Søndag 27. april var det hundre år siden Sigmund Skage ble født. Dette ble markert med stor konsert i Fana kirke.

AV DAG VAULA

Skage er en av de eldste gårdene i Ytrebygda, og forfedrene til Sigmund var kjent for sin musikalitet flere generasjoner bakover. Sigmunds far Torleiv var gårdbruker, smed og bygningsmann, og fra 1907 han organist i Fana kirke. Det var han i 40 år til sønnen Sigmund overtok i 1946 og fortsatte i nye 40 år.

Alt i seksårsalderen trakterte Sigmund husorgelet i heimen, og i kirken fikk han prøve seg på orgelkrakken lenge før føttene nådde ned til pedalene. Etter hvert ble føttene lange nok, og i tolvårsalderen lot faren ham spille barnedåpssalmen. 15 år gammel ble Sigmund fast bedehusorganist i Blomsterdalen og omtrent samtidig begynte han på musikkonservatoriet i Bergen der han studerte orgel, piano og musikkteori. Han avtjente verneplikten i Garden i Oslo, og tok samtidig orgeltimer hos Arild Sandberg. Organisteksamen tok han nitten år gammel som den yngste i landet.

en kort permisjon da han var domkantor i Stavanger.

Komponisten Skage

Sigmund Skage var en habil komponist. Ikke minst er hans brudemarsj med folkemusikalsk stemning blitt et kjærminne for mange brudepar. Likevel var det nok virket som utøvende musiker, dirigent og pedagog som sto hjertet hans nærmest. Et stort høydepunkt var feiringen av Fana kirkes 800-årsjubileum i 1953, der han fikk vist mye av sine evner på én gang. Et vokalsemble sammensatt av Liland Songlag, Fana Mannskor og det helt nye Fana kyrkjekor framførte den store jubileumskantaten med tekst av Theodor Hovda og musikk av Sigmund Skage for et fornemt publikum med kong Haakon i spissen.

Store deler av jubileumskantaten ble framført på nytt i 1981, og har vist seg å ha kvaliteter som tåler tidens tann.

Minnestunder

Sigmund Skage tok avskjed med orgelkrakken og kirkekorret i 1986, 72 år gammel. I Fana Mannskor fortsatte han som dirigent fram til mars 1988, da det ble holdt avskjedskonsert og stor fest som takk for 46 års innsats for koret. Sigmund Skage døde 13. april 1993. Ved sørgehøytiden i Fana kirke deltok både Fana mannskor og Fana kirkekor for å hedre dirigenten som hadde skapt begge disse korene. ●

40 år som organist i Fana Tredveårene var harde tider i Norge, så for Sigmund ble det mange år med vikariater. Men i 1942 kom det bud fra Åsane. Menigheten der var av nasjonale grunner misfornøyd med sin egen organist, og skipsreder Wallem ville betale en ekstra organiststilling av egen lomme. Her virket Sigmund frem til han i 1946 fikk organiststillingen i Fana. Den stillingen beholdt han i førti år, bortsett fra

Besøktstjenesten i Fana prosti inviterer til INSPIRASJONSKVELD

Tirsdag 30. september kl. 19-21.30 på Nesttun eldrecenter, Hardangerveien 6A, Nesttun, like nedenfor Fana legevakt.

«ELDRE OG VERDIGHET – DE FRIVILLIGES ROLLE»
v/Eirin Hillestad fra Verdighetssenteret.

Enkel kveldsmat, samtale og informasjon om besøktstjenesten i prostiet. Arrangementet er gratis og åpen for alle interesserte.

Påmelding/spørsmål/skyss:

Diakon Linda Bårdsen tlf. 55 36 22 85/483 02 448.

E-post: linda.bardsen@bergen.kirken.no

Diakon Kjerstin-Marie Vereide, tlf. 55 59 71 15.

E-post: kjerstin-marie.veraide@bergen.kirken.no

Diakon Reidun Laastad Dyvik, tlf. 55 30 81 17.

E-post: reidun.laastad.dyvik@bergen.kirken.no

VELKOMMEN OGSÅ OM DU IKKE HAR FÅTT MELDT DEG PÅ!

DEN NORSKE KIRKE
Menighetene i Fana prosti

Stipendutdeling: Ved jubileumskonserten 27. april delte styret i Sigmund Skages minnefond ut tre stipender á 20.000 kroner. De to første stipendene gikk til Christian Sommerfelt (klaver) og Rasmus Hella Mikkelsen (fiolin). Til stor applaus fikk orgelklubben Ferdinand det tredje stipendet, med ros for sin virksomhet i Sigmund Skages ånd og tradisjon som orgelpedagog.

Kantor-veteran Olav Øgaard takker av med konsert

Kantor i Slettebakken, Olav Øgaard, rundet 70 den 3. mars i år, og i disse dager legger han siste hånd på verket som offentlig ansatt tjenestemann.

AV FRODE HJERTNES

I juni (se annonse side ni) runder han av karrieren med tre fremførelser av Louis Viernes «Messe Solennelle». Den vil settes opp i Slettebakken kirke, Bergen domkirke og Fjell kirke, og det med et kor sammensatt av sangere fra Sotra reviderte, Birkeland kantori, Cantus Skjold og Slettebakken motettkor.

Et fantastisk verk

Motettkoret har framført denne messen rundt ti ganger tidligere, første gang i 1999 - med Bergen domkirke og Stavanger domkirke som de mest prestisjefylte arenaene. I Fana prosti har de sunget den i Slettebakken, Birkeland og Skjold kirker.

– «Messe Solennelle» uttrykker så mange fasetter av bønn og tro som jeg og korsangerne kan kjenne oss igjen i – fra den ydmyke stille bønn til det desperate kyrierop, fra den stille undring til den pompøse lovsang, sier Øgaard.

– Vi opplever at musikken gjør noe med oss når vi framfører den, og det er vårt håp at den også gjør noe med tilhørerne. Både koret og jeg opplever at det er et fantastisk verk!

Ville gjenreise kirkemusikken

«Solennelle» betyr høytidelig. Musikkhistorisk er det Beetho-

ven som først bruker ordet med sin «Missa Solemnis» (1823), muligens for å kunne utarbeide messen mer som et symfonisk verk. Widors (1878) og Viernes (1899) messer er nettopp ment til liturgisk bruk, som en gjenreising av kirkemusikken etter en periode der den nærmest ble omgjort til operettemusikk.

– Det triste var at like etter Viernes messe var urframført, førte skillet mellom stat og kirke i Frankrike i 1905 til en krise for kirkemusikken som rev bort grunnlaget for korene i St. Sulpice og Notre Dame. Det førte til at messen ikke kunne framføres i gudstjenestene, og den fantastiske messen fikk en skjebne den ikke fortjente, forteller Øgaard.

Kirkemusikerens rolle

– Hvordan er kirkemusikkens stilling i dag?

– I Den norske kirke har det i en periode nå vært en tendens at alle andre enn kirkemusikere skal definere kirkens musikk – gjerne med henvisning til lavterskeltilbud. Da spør jeg: Lavterskel for hvem? Resultatet kan lett bli at musikken i kirken blir så banal at ingen med en smule musikalske evner føler seg vel ved å være i kirken.

Kirkemusikerens stilling er blitt svekket i tjenesteordning, og mange vedtak og planer fra kirkemøter, kirkeråd og fellesråd bærer preg av at kirkemusi-

KIRKEMUSIKKEN SAMLER ALLE: I sentrumskirkene makter de store kirkemusikk-arrangementene å samle fulle kirker med publikum fra alle aldersgrupper. – Det burde fortelle alle om betydningen av å satse på kirkemusikk, sier Olav Øgaard.

FOTO: GEIR INGE NEDREBØ

kerne ikke har kommet til orde i saksbehandlingen.

Barnekor legges ned

– Resultatet av alt dette kan lett bli at kirken ender opp som en uinteressant arena i kulturpolitisk sammenheng. Det er heller ikke interessant å ta fire års utdanning dersom kompetansen ikke blir respektert i kirken, eller dersom man bare blir tilbudt stillingsbrøker på 50-60 prosent.

I Bergen hadde kirkemusikken gode kår fram til 2006. Siden da har bortimot alle kantorstillinger blitt betydelig re-

duert. Resultatet er at mange kor er blitt nedlagt.

– Særlig alvorlig er det at mange barnekor er lagt ned, mener Øgaard.

– Barnekorene er kirkens viktigste arena når det gjelder å bygge tilhørighet til gudstjenesten. Opplæring er et viktig bidrag til å senke terskler inn til kirken – det er viktig med gode opplevelser knyttet til kirkemusikk! Da må imidlertid forholdene legges til rette fra kirkens side. I Slettebakken har jeg opplevd at både menighetsråd og ansatte ser betydningen av dette, og jeg er veldig takknemlig for det. ●

Sølvkrossen

Kva er det som skjer når menneske kjem til tru på Jesus Kristus? Eg misunnar den som har eit uttømmende svar!

AV PROST PER
BARSNES

Problemstil-
linga utløyser
ofte forvirra
undring. I vår

tradisjon har vi stor respekt for det innsyn i livet sine djupner, som eit skarpskodd intellekt evnar å gi oss. Og ingen får meg til å seie eit vondt ord om det! Tankekrafta er gull verd. Men vi både registrerer og erfarer at djuptpløyande tankekraft, eller mangel på det, ikkje kan brukast som forklaring på kvifor nokon trur på Jesus Kristus og andre ikkje. For vi finn menneske med alle grader av tankekraft både i trua og i vantrua sin leir.

Vi kan vel bli samde om at det er både trongsynt og einspora å reindyrke eit menneskesyn, der intellektet aleine vert den avgjerande tunga på vektskåla. Åndslivet, som også tankekrafta er ein sentral del av, er mykje meir samansett enn som så. Tenk berre på kjenslelivet vårt, på lengslene våre, og dei draumar lengslene utløyser.

Heimlengt er ei usynleg kraft som dei fleste av oss har erfart med vekslende styrke. Den

treng ikkje å vere uttrykk for mistrivsel ved å vera der vi er, men den signaliserer at vi har endå meir lyst til å vera ein annan stad. Heime.

Trongen etter kontakt med våre slektsrøter viser seg stundom veldig sterk. Vi veit at menneske som frå tidleg barn-dom fekk sin oppvekst i ein annan familie enn den han eller ho vart fødd inn i, reiser i vaksen alder på tvers av kloden, for om mogleg å koma i kontakt med sitt biologiske opphav. Ut frå ein kald rasjonell tenkning kan det av og til verke heilt urealistisk. Likevel skjer det. Det duger ikkje uprøvd!

Som åndsindivid har vi alle ein ibuande trong for å sprengje grenser. Drivkrafta i all religiøsitet er gåtefull «heimlengt» etter kontakt med vårt første opphav, Gud, som skapte oss i sitt bilete! I det gåtefulle rom har mysteriet plass. Mysteriet sprengjer grensene for kva vi kan gjennomskue eller etterprøve med vår fornuft. Forholdet ikkje finst ei fornuftig forklaring på, kan vi med eit lett skuldertrekk bli freista til å parkere som uinteressant irrasjonalitet. Men føresetnaden for å kunne felle ein slik dom, er at vi

SØLVKROSSEN PÅ FANAKYRKJA: Krossen lever dag og natt. Om dagen er det sollyset som speglar seg i krossen, om natta månelys, gatelys og billys. FOTO: HJ-3PO

evnar å sjå alle samanhengar i tilværet.

At vår tanke står still, er ikkje utan vidare noko prov på at noko er ufornuftig! Det er like snart eit uttrykk for at det å sjå samanhengen sprengjer min kapasitet. Mange vel å innrømme at vi menneske ser stykkjevis og delt, og opplever det frigjerande å opne seg for mysteriet. Den Heilage Ande er eit slikt grensesprengande mysterium. Det som hende pinsedagen er vanskeleg å forklare, men det var sterkt å erfare! Det er meir mellom himmel og jord enn vi kan forstå!

Jordbunden trældom kan gjere oss farleg nærsynte. Jesus sa ein gong: «Mennesket lever ikkje berre av brød, men av kvart ord som kjem frå Guds munn». Det kan vere spennande å omskrive dette utsagnet litt: Mennesket lever ikkje berre av sjølvtenkte tankar, men av kvart ord som kjem frå Guds munn.

Eg spurde innleiingsvis: Kva

er det som skjer når menneske kjem til tru på Jesus Kristus? Menneske opnar seg for mysteriet og gir Jesu ord rom. Og sjølv om perspektivet sprengjer tankens fatteevne, er Jesu ord sanneleg også mat for tanken! Pinseunderet er at Den Heilage Ande gjer Jesu ord levande for oss, og let oss oppleve Guds nærver i våre liv. Å vere pilegrim er å vere ei sökande og lengtande sjel, som opnar seg for pinseunderet.

Sølvkrossen i Fana kyrkje var eit pilegrimsmål. Framleis er sølvkrossen Fana kyrkje sitt sentrale symbol. Det kan alle sjå på toppen av kyrkjetårnet. Og krossen lever dag og natt. Om dagen er det sollyset som speglar seg i krossen, om natta månelys, gatelys og billys. Samtidig som sølvkrossen alltid er den same, gir den alltid ei ny visuell oppleving! Det er eit fint bilete på det som skjer når Den Heilage Ande gjer Jesu ord levande! God pinse! ●

Olsok- fest for alle

Vi byrjar markeringa med olsokmesse i Fana kyrkje, tysdag 29.juli kl. 18. Deretter fortset olsokfesten på Hordamuseet.

Program:

- Kåseri
- Leik og dans på vollen (i tilfelle regn vert arrangementet

flytta innandørs til låven)
• Korgafest og hyggeleg prat. På korgafest tek alle med mat og drikke til seg og sine + litt

MINNES OLAV: Olav den helige falt på Stiklestad 29. juli 1030, og dermed skulle olsok være 28. juli om kvelden (og natt til 29. juli). Men olsok har etter hvert kommet til å bli brukt om selve Olavsdagen den 29. juli. Dagen er markert med en øks på primstaven.

ILLUSTRASJON: «OLAV DEN HELLIGES DØD», MALERI FRA 1859 AV PETER NICOLAI ARBO

- ekstra så ein kan dele, om nokon har gløymt seg
- Olsokbål ved Fanafjorden. ●

Arr: Fana prosti

Kyrkjehistorisk sogespel

Sidan premiera i 1985 har nærare 90.000 personar reist til Kinn og sett spelet som vert framført mellom bergveggen og steinkyrkja på den vesle øya Kinn lengst vest i Noreg.

AV PER BARSNES

Kinn sokneråd og Sogn og Fjordane teater er for 30. året på rad glade for å kunne be inn til «Kinnaspelet – Songen ved det store djup».

Folkekultur

Det heile begynte med Stiklestadspelet, «Spelet om Heilag Olav» i 1954. I dag blir det kvart år satt opp over 70 slike historiske spel rundt i Noreg. På historisk grunn blir drama både fra verkelege hendingar, sagn og forteljingar frå århundrer og tusenår tilbake gjenskapt. Det er på bygdene og i småbyane vi finn dei fleste, og spela blir til i eit omfattande samarbeid med etablerte lokale teatermiljø og regionteatre, og med profesjonelle skodespelarar i hovudrollene.

Ei sjeldsynt oppleving

Kinnaspelet er i denne samanhengen ei oppleving det ikkje finst maken til: Det naturlege lune og lydvare amfiet innunder Kinnafjellet, skiftande hav og ein høg himmel som bakteppe – ja, berre båtreisa ut gjennom øygarden gjer Kinnaspelet til noko ein ber med seg i lang tid. Teksten er

skriven av Rolf Losnegård, og musikken er laga av Per Janke Jørgensen. Kinnaspelet vert framført av Sogn og Fjordane teater og over 150 amatørar på øya Kinn vest for Florø.

Spelet i spelet

Mange har vorte så fengsla av opplevinga, at dei kjem att år etter år. Årleg gjennomsnitt er på nær 3000 tilskodarar, noko som i seg sjølv er imponerende når ein tenkjer på at alle må reise med båt for å koma til Kinn.

Stykkets handling er frå sommaren 1537. Den danske futen kjem til øya med bod frå Kong Christian av Danmark-Noreg om at den katolske presten på Kinn må vike sin plass for protestantismen. Det er Seljumannamesse denne dagen, og bygda har førebudd eit kyrkjespel om St. Sunniva som dei skal framføre i det futen kjem.

Alle hovudrollene i stykket blir i år spela av dei same skodespelarane som i fjor. Futen i stykket blir spela av Lars Sørebo, medan Idun Losnegård skal spele Margrete prestefrille. Kyrre Eikås Ottersen spelar

Bli med!

- Laurdag 21. juni kan du bli med på båttur til øya Kinn, rett vest for Florø, der du får oppleve årets premiera av «Kinnaspelet – Songen ved det store djup», som blir spela ute i det naturlige amfiet ved den gamle steinkyrkja.
- Teater og natur spelar her på lag i eit samanvevd drama både frå reformasjonens dagar i 1537, og frå middelalderlegendene om «heilagmennene» frå vest som bar med seg den kristne bodskapen til Vestlandet.

Påmelding direkte til:

Kinnaspelet, postboks 111, 6901 Florø
kinnaspelet@gmail.com
telefon: 57 75 25 30 - 918 86 264.

Meir info:

www.kinnaspelet.no

prest, og Lars Berge er både Tarve og vikinghovding Ramn. Oda Alisøy spelar Borni og Sunniva.

Direktebåt t/r Bergen-Kinn.

Det vert også dette året sett opp direktebåt frå Bergen til Kinn til premiera på årets spel den 21. juni. Avreise frå Strandkatterminalen i Bergen kl. 08. Ein tek sikte på å vere attende i Bergen om lag kl. 20. Båtturen er i seg sjølv ei stor naturoppleving, og kostar (fram og tilbake, inkludert framsyninga) kr. 1000,- per person. ●

FOLKEKRAV: Den danske futen gjer om på sitt vedtak om å gi prestekappa og kyrkjas nøkkel til Tarve, slik at den gamle katolske presten får behalde sitt kall slik folket krev. Men han må love å fylgje kongens og Luthers lære.

Jonsok og olsok hører sommeren til

I løpet av sommeren kommer to merkedager, som begge opprinnelig hadde sterkere tilknytning til kirken enn i våre dager, og som da fikk folk til å samles på kirkebakken vel så lenge som de var til gudstjeneste inne i kirken.

AV MARTIN A. E. ANDERSEN

Sankt Hansdagen 24. juni var til minne om Døperen Johannes, som ble født et halvt år før Jesus og regnes som hans forløper, og på olsokdagen 29. juli skulle en feire minnet om Olav den Hellige, som stod sentralt i arbeidet med å få kristen tro kjent i Norge, og som falt i slaget på Stiklestad akkurat på den nevnte datoen i år 1030.

Begge var av paven i Roma erklært å være helgener, noe som betydde at de stod særlig nær Vår Herre, og at en dermed kunne rette sine viktigste bønner til dem. Enkeltpersoner som i tro og gjerning hadde vist en helt usedvanlig iver og spesiell innsats i sitt kristenliv, kunne etter sin død av paven kåres (som det het) til helgen. Johannes hadde døpt Jesus og Olav hadde ofret livet i sitt arbeid med å bringe kristentroen til Norge.

Markeringen av St. Hansdagen heter også etter gammelt jonsok (jonsvaka), og skulle starte kvelden før og vare utover natten frem til selve St. Hansdagen, minnedagen for fødselen til Døperen Johannes et halvt år før julekvelden. St. Hansdagen skal peke på det som er lyst og viser fremover, og markeringen samler seg derfor allerede dagen før omkring årets lyseste kveld med bålbrekking, mat, sang og dans. Iblant agerer man også bryllup, og lar to barn leke brudepar.

I de nordiske land med et langt og mørkt vinterhalvår har nok eldgamle tradisjoner fra førkristen tid vært med å vedlikeholde og sette sitt preg på markeringen og vår feiring av St. Hansaftenen. Da skulle fremtidstro, glede og forventninger til årets grøde riktig få slippes løs, og noe av dette henger igjen også i våre dager. Kirken har stort sett latt feiringen av St. Hans gå sin gang uten i særlig grad å sette sitt stempel på den. Ganske annerledes har derimot utviklingen vært for våre dagers markering av Olsok, der vandringer på pilgrimsveier, egne kirkekonserter og gudstjenester stadig øker i omfang.

Olav den Hellige falt i slaget på Stiklestad 29. juli 1030, og på stedet hvor han

JONSOKBÅL: St. Hansdagen skal peke på det som er lyst og viser fremover, og markeringen samler seg derfor allerede dagen før omkring årets lyseste kveld med bålbrekking, mat, sang og dans.

ILLUSTRASJON: MALERI AV NIKOLAI ASTRUP

ble gravlagt, har den praktfulle Nidarosdomen blitt reist, et mektig kirkebygg som vi må til England eller Kontinentet for å finne lignende i størrelse og utforming. Helgenskrinet med Olav den Hellige er borte, men gravplassen og minnet om den norske helgenkongen har i århundrer trukket pilgrimer til Nidaros, som var byens gamle navn.

I våre dager har en ryddet og merket flere stier og veier som fører frem til Nidaros. Også fra svensk side av grensen er nå pilgrimsveier merket og tatt i bruk, og nytt av året er et større skip som i juli skal følge kysten fra Rogaland til Trondheim for å plukke opp pilgrimer som så skal komme sjøveien til olsokfeiringen i Nidarosdomen 28. og 29. juli. Vandringen frem til Nidaros og opplevelsen av gudstjeneste, kirkerommet og konserter der gjør dette til noe annet og langt mer for den enkelte vandreren enn bare en reiseopplevelse i vakker, norsk natur i den lyseste og varmeste årstiden.

På Vestlandet har vi fra gammelt av også hatt et eget mål for pilgrimsvandrere fra nær og fjern ved St. Hanstid. Ikke minst fra utlandet har vandrere kommet og lagt veien til stavkirken i Røldal, som har stått i dalen innerst i Hardanger fra slutten av 1100-tallet. Ved bønn og knefall med tilbedelse foran et krusifiks i kirken natt til

St. Hans, har folk i århundrer ment at de kunne bli helbredet fra sykdom og legemlige plager. Så sent som i 1835 skal dette ha vært vanlig, og selv i våre dager valfarter mange til den gamle kirken i Røldal.

Gamle pilgrimsveier frem til kirken i Røldal blir igjen tatt i bruk, og særlig fra Nederland valfarter pilgrimer til krusifikset i denne kirken. Tradisjonen går trolig noen hundre år tilbake til den gang hollendere kom til norskekysten for å hente tømmer til skip og diker. La oss til slutt bare minne om at Fana kirke også har vært et valfartsmål for pilgrimsvandrere, men da uten spesiell tilknytning til jonsok eller olsok. ●

Ordforklaringer

- Johannes: Yohanan (hebraisk), Joannes (gresk)
- Jonsok/jonsvaka (gml.norsk): våketid kvelden/natten før St. Hansdag, 24. juni
- Olsok/olavsvaka (gml.norsk): våketid kvelden/natten før St. Olavsdag, 29. juli
- Valfart: reise til et hellig sted
- Pilgrim: en som reiser til et sted som i hennes/hans tro er hellig
- Sanctus (St.): hellig mann
- Sancta (St.): hellig kvinne

Ildsjelen Kjell Erik Wiborg:

Han som «alltid er der»

Ingen som har vært til stede i Storetveit kirke noen ganger kan ha unngått å støte på Kjell Erik Wiborg. Vi som har tilhørt menigheten noen år, har lært ham å kjenne som han som «alltid er der».

VIKTIG OPPGAVE: Frivillige er mangelvare, og menighetsbladet må jo ut til alle de tusener av lesere. Så dersom noen av distributørene skulle bli forhindret i jobben, overtar Kjell Erik Wiborg.

Menighetsbladet vil presentere og gjøre litt stas på noen av de mange flotte frivillige medarbeiderne i menighetene. Tidligere har vi møtt ildsjeler fra Fana og Skjold, nå er stafett-pinnen i Storetveit. Deretter går den videre til Søreide, Slettebakken, Bønes og Birkeland.

TEKST: LOKALREDAKSJONEN I STORETVEIT
FOTO: GEIR MØLLER

Kjell Erik har vært meget synlig i menighetens virksomhet, i og med at han har vært tekstleser i gudstjenestene omtrent så langt tilbake som noen er i stand til å huske. Men det er mange viktige oppgaver som ikke er like synlige for kirkegjengere flest.

Ungdomsklubb ble inngangsport

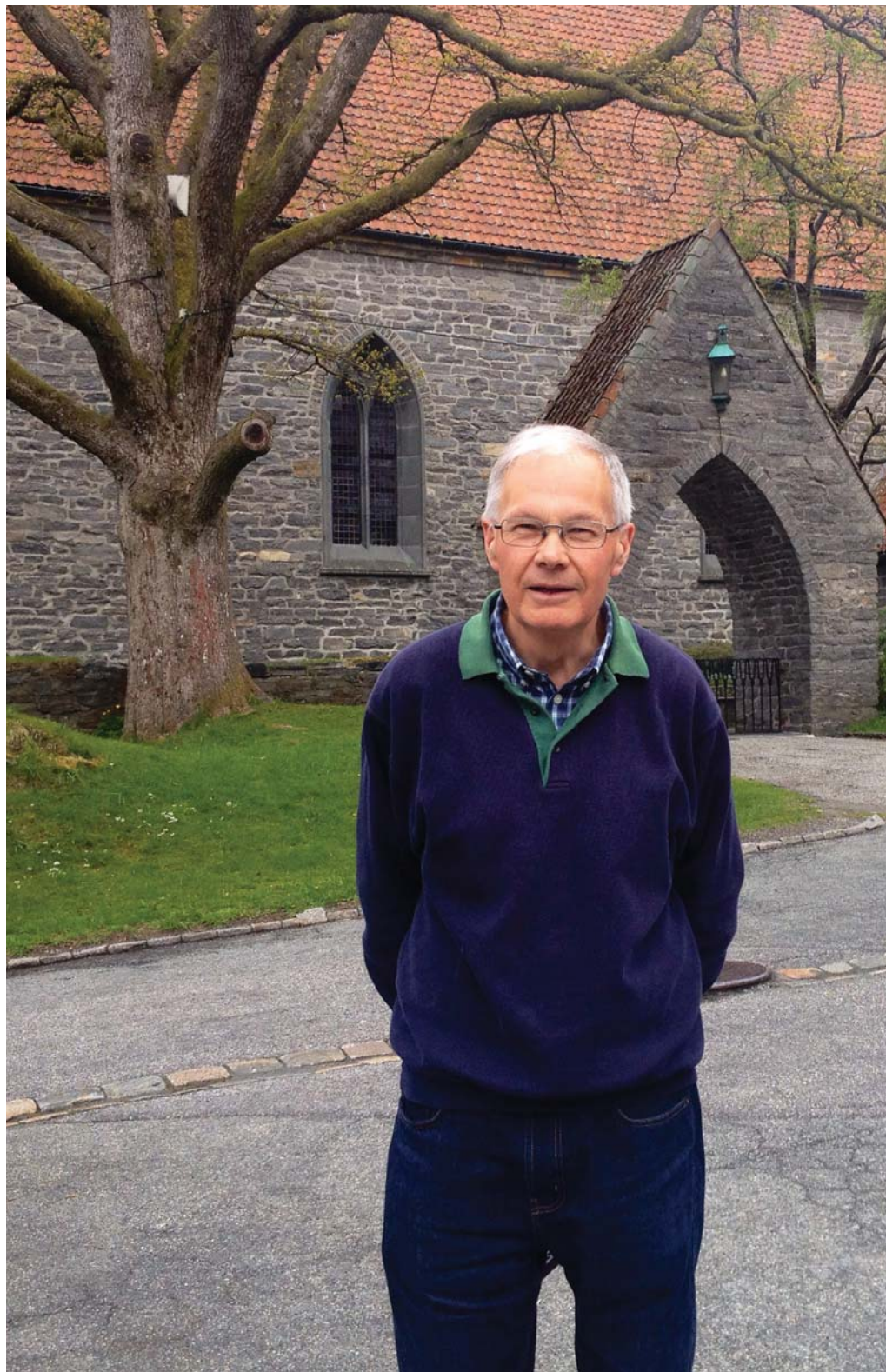
Det var ungdomsklubben i Storetveit som var hans «inngangsport» til menigheten, da hans konfirmentkull ble invitert med på klubb-samlingene. Dette ble etter hvert Kjell Eriks «opplæringsarena» og hans andre hjem. I klubben var det et godt, sosialt fellesskap, og den gang som nå var friluftsliv en vesentlig del av aktiviteten.

Hans første tur med klubben var en fot-tur på Folgefonn-halvøya i 1959. Lederoppgavene kom også ganske snart, som assistent til en gruppeleder. Imidlertid mente Kjell Erik den gangen at ledelse ikke var hans sterkeste side, så han gikk ikke videre på den veien.

Kom tilbake

Økonomi, derimot, lå hans hjerte nær, så han gikk i gang med å selge cola (på kreditt) til klubbmedlemmene. Som en senere har kunnet konstatere, har pengene «forfulgt» Kjell Erik nokså tett helt siden ungdommen.

Etter avtjent militærtjeneste i 1964 kom Kjell Erik tilbake til klubben. Da var situasjonen den at Dag Møller, klubbens grunnlegger, ønsket en pause fra ledervervet, og Kjell Erik ble med i en gruppe som overtok ledelsen av klubben. Omtrent

samtidig ble han med i redaksjonen for menighetsbladet, som ungdommens representant.

Aktivt ektepar

Unge Kjell Erik var nå blitt en gifteferdig mann, og Gerd ble en Wiborg. Hun viste nok ikke den gangen hva hun gikk til, med en mann som skulle komme til å bruke så store deler av sin fritid i tjeneste for Storetveit menighet. Det faktum at

hun fortsatt, etter nesten 50 års ekteskap, fullt ut støtter opp om sin mann, og dessuten selv er aktiv i flere tjenester, er jo et solid bevis på at båndene dem imellom har vært (og fortsatt er) meget sterke.

I 1968 flyttet familien til Fyllingsdalen. Det er vel nødvendig å si at de også der ute engasjerte seg i menighetsarbeidet.

Ledet menighetsrådet

Denne «utlendigheten» varte i fem år. 20.

januar 1973 overtok de huset med adresse Lyngbakken nr. 2, og der har ekteparet bodd siden den gang - hele tiden som aktive i Storetveit menighet.

I 1978 ble Kjell Erik spurt om å stille til valg til menighetsrådet. Han svarte ja, kom inn, og ble like godt valgt til formann fra første stund.

Formannsjobben hadde han i hele den første perioden, og så tok han på seg nestledervervet i de påfølgende fire år. Oppgavene sto i kø: Omtrent samtidig med at

TRE ANSVARSOMRÅDER: Ungdomsklubbens opptaksløfte sier at menighetsarbeidet skal ha tredje prioritet i livet, etter hjem/familie og arbeid/skole. Kjell Erik kan kanskje av og til ha kommet i skade for å stokke litt om på disse tre ansvarsområdene.

formannsvervet i menighetsrådet kom, ble det også nødvendig å finne folk som var villige til å være tekstlesere under gudstjenestene. Og Kjell Erik stilte opp.

Nye oppgaver

Menighetsbladet var en arena Kjell Erik kjente fra tidligere, og der ventet flere oppgaver: I 1985 ble kassererjobben ledig, og hvem stilte opp? Selvfølgelig Kjell Erik! Det viste seg snart at det i denne forbindelse var flere oppgaver som måtte tas hånd om. Det måtte skaffes midler til trykking av bladet, og det måtte organiseres et distribusjons-apparat av frivillige, for å spare portoutgifter.

Ifølge hans hjemlige støttespiller er Kjell Erik en mann som bare setter i gang og gjør det som må gjøres. Slik også her. Han skaffet annonsører til bladet, og han satte opp et «rode-system» og engasjerte folk til å bemanne rodene og dele ut bladet.

Regnskapsfører

Distribusjonsjobben har ikke blitt mindre med årene. Frivillige er mangelvare også på dette område, og menighetsbladet må jo ut til alle de tusener av lesere. Så dersom noen av distributørene skulle bli forhindret i jobben, overtar Kjell Erik.

Mer om penger: Diakoni-utvalget trengte en regnskapsfører. En fant ut at det burde lages et del-regnskap for kirkeofringene. Bankmannen ble engasjert! (Ved å vri litt på et gammelt eventyr-utsagn kan vi vel si: «Og er han ikke fri, så regner han vel enda.»)

Tjener Herren med glede

Det ville trolig være lettere å liste opp de oppgavene i menigheten som ekteparet Wiborg ikke har vært innom, enn de som de har engasjert seg i. Men vi tar likevel med et lite utvalg av engasjementer i tillegg til de som allerede er nevnt: Besøktjeneste, Aktiv Fritid, kirkeskyss, og arrangere/holde arkiv for kirkebladet.

Når en så spør hva som har vært drivkraften for dette sterke engasjementet gjennom alle disse årene, kommer det stille:

- Et ønske om å gjøre en innsats for den menigheten der en bor. Og så vil jeg gjerne holde fast i gudstjenestens utgangshilsen: «Gå i fred, og tjen Herren med glede!»

Stor kapasitet

I denne situasjonen kan en ikke unngå å tenke på sangstrofen «Virke sådan i det stille, det var det jeg gjerne ville». Kjell Erik henviser også til ungdomsklubbens opptaksløfte som sier at menighetsarbeidet skal ha tredje prioritet i livet, etter hjem/familie og arbeid/skole. Det er vanskelig å fri seg fra tanken på at Kjell Erik kanskje av og til kan ha kommet i skade for å ha stokket litt om på disse tre ansvarsområdene. Det er nesten fristende å tro at Kjell Erik skrøner litt når han forteller at han også har hatt kapasitet til å engasjere seg i annen virksomhet.

Mange verv

Men det er ingen skrøne: Han er med i Bankøkonomisk Forening, der han både har vært leder for lokal-laget i Bergen, og vært med i sentralstyret for foreningen. Dessuten har han i 20 år vært medlem i Bergen YMC, der han i 15 av disse årene har vært med i styret, og er i ferd med å påta seg en ny periode som klubbens president. Samtidig har han i 20 år vært sterkt engasjert i styre og stell av Bergen YMC.

Alle som har engasjert seg i en eller annen form for frivillig arbeid vet at «motbakkene» kommer før eller senere. På spørsmål om hvordan han klarer å komme videre etter slike tilbakeslag, svarer han at han ikke tar dem inn over seg, og han legger til:

- Jeg gjør det jeg kan, og det jeg synes jeg er best på, og tar ikke de store utfordringene.

Menigheten «eldes»

At han ikke tar på seg de store utfordringene er hans egne ord. Ledelse av menighetsrådet, ansvar for menighetsblad og økonomi er store utfordringer i andres øyne, og særlig slik de blir utført av Kjell Erik. Om utviklingen i menigheten i løpet av alle disse årene, dagens situasjon og visjoner/tanker om framtiden sier Kjell Erik at kanskje den mest markante endringen og største utfordring er at aldersfordelingen i menigheten har endret seg.

Menigheten begynner å bli «gammel», og det er vanskelig å finne yngre folk som er villige til å engasjere seg. Det som en kanskje kan håpe på, er klubb- og konfirmandforeldre, og foreldre til barn som deltar i andre av menighetens virksomheter. Det skulle egentlig være rikelig å ta av. ●

Holder gravplassene vakre

I vår kultur er det vanlig at etterlatte ønsker å hedre avdødes minne ved å stelle pent med graven. Man reiser et gravminne i stein, og planter gjerne blomster i et lite bed foran steinen.

AV BJARNE LIEN, SENIOR EIENDOMS-
RÅDGIVER I AKASIA

I de senere år er det også blitt mer vanlig med noe ekstra pynt i tillegg til blomster, som liggende steinplater, ulike typer dekor festet til gravminnet, og lykter i forskjellig utførelse. Gravferdslovens § 19 sier at den som har ansvar for en grav, plikter å holde den i hevd. Men det er mange som er forhindret fra å stelle graven slik som de gjerne ønsker. Det kan være sviktende helse, trangt om ledig tid, geografiske avstander eller andre årsaker som gjør det vanskelig å holde graven i hevd.

Har egne gartnere

Vi som jobber i Akasia har et ønske om at våre gravplasser skal ta seg godt ut, og være et sted hvor de besøkende kan finne ro rundt minnene om sine avdøde. Det er mange ytre forhold som innvirker på mulighetene for dette, men vi kan i hvert fall gjøre vårt for at de nærmeste omgivelsene skal ligge best mulig til rette. Som et tilbud til de som av ulike årsaker ikke har anledning eller evne til å stelle graven selv, har Akasias gartnere i mange år tilbudt gravstell. Erfaringen har gjort at vi i dag vet mye om hvilke planter som tåler vårt røffe klima best, og hva som skal til for å holde et vakkert blomsterflor gjennom hele sesongen.

Flere muligheter

På sensommeren kan man i stor grad se hvilke graver som har stellavtale. De bugner av blomster til langt ut i september, når

TILBYR GRAVSTELLAVTALER: «Det aller beste er tilfredsheten ved å se et vakkert resultat av arbeidet, og gode tilbakemeldinger fra de som besøker gravplassene» skriver Bjarne Lien, senior eiendomsrådgiver i Akasia.

ILLUSTRASJONSFOTO: COPYLEFT

veldig mange andre sommerplanter begynner å blomstre av og visne, eller er blitt ødelagt av høstregnet. Tilbudet består av en standardavtale som omfatter vårplanting, sommerplanting og vinterdekking med edelgran. Man kan også få en utvidet avtale, der det i tillegg til standardavtalen leveres høstplanting med lyng, mosekrans til jul og påskeliljer før påske. Nødvendig lusing, gjødsling og vanning inngår i begge avtalene.

Akasia

Akasia er en barnehageaktør, eiendomsforvalter og gravplassforvalter i Bergen. Firmaet er en del av Bergen kirkelige fellesråd og har 550 ansatte.

Hjemmesider:
www.akasia.no

og effektivitet er også områder med potensial for utvikling.

I 2010 laget en spesialnedsatt gruppe et eget prosjekt som planla nye gangen i arbeidet. Dette ble en stor suksess, det gir en god forutsigbarhet i arbeidet, og det er enkelt å planlegge gjennomføringen fra år til år.

Selvvanningskasser

Vi har også tatt i bruk selvvanningskasser. Disse har flere fordeler. For det første reduseres behovet for vanning. Det er særlig i den første tiden etter planting at plantene er sårbare for tørke. For det annet gjøres plantingen mye mer rasjonell ved at den foregår ved en arbeidsbenk i stedet for nede på bakken. Noen utfordringer byr metoden likevel på, særlig må problematikken rundt løfting av kassene løses.

Får gode tilbakemeldinger

Mottakskontroll er viktig. Til stellavtalene går det med over 100.000 utplantingsplanter hvert år. Varer som ikke svarer til avtalt kvalitet blir avvist ved mottak, og leverandøren må erstatte dem. Vi skal levere plantene videre til våre kunder, og har våre forpliktelser overfor dem. Stellavtalene bidrar til å gjøre gravplassene vakrere, og gir gode faglige utfordringer til de som utfører arbeidet. Det aller beste er tilfredsheten ved å se et vakkert resultat av arbeidet, og gode tilbakemeldinger fra de som besøker gravplassene. ●

Betyr mye

Akasia har stor nytte av arbeidet med stellavtaler. Det sysselsetter flere årsverk, og danner grunnlag for et større og mer robust fagmiljø enn man ellers ville hatt. Blant annet har vi kapasitet til å yte bistand når mindre og mer sårbare fellesråd i nabolaget trenger hjelp for å holde vedlikeholdet i gang. Inntekter fra stellavtalene øker vedlikeholdsbudsjettet, så gravplassene bedre kan fremstå slik som vi ønsker å se dem.

Gir forutsigbarhet

Det arbeides jevnt med forbedringer. Vi følger med i fagmiljøene for å finne nye planter som kan gi enda bedre resultat. Men det vestlandske klima er en ustadig samarbeidspartner, og sorter som står fint i en sesong, kan bli mislykket i den neste, alt etter hvordan sommerværet blir. HMS

Sang til friheten

Europas nasjonalsang, «Ode til gleden», er kjent av de fleste. Ikke like mange vet at den er hentet fra siste sats av Beethovens niende symfoni (1824).

AV MAGNE FONN HAFSKOR

Komponisten selv slet lenge med dette spenstige og gyngende temaet, og du kan høre hvordan han nærmer seg i sangen «Gegenliebe» fra 1894, da han var 24 år. 14 år senere skrev han «Fantasi for kor, klaver og orkester» (1808), der han er enda tettere på det kjente temaet. Beethoven må altså ha hatt en klar visjon over hvor han ville i minst 30 år. Og for en glede det må ha vært da han endelig fant frem til den fullendte melodilinen! Dette er en hymne som virkelig kler sitt navn med rette.

For Beethoven var ingen Mozart, der de mest innsmiggende melodier nærmest kom trillende ut av ermet. Men skrev Mozart noensinne noe som kan måle seg med Beethovens niende? Jeg tror ikke det.

Teksten til symfoniens avsluttende korskang hentet Beethoven fra Friedrich

Beethoven i 1820.
MALERI AV JOSEPH
KARL STIELER

Bernstein i 1973.
FOTO: ALLAN WARREN/
WIKIMEDIA

Schillers ungdomsdikt «Ode til gleden» (1785). Et hardnakket rykte hevder at dette diktet egentlig skulle hete «Ode til friheten» (freiheit), men at sensuren krevde at «frihet» skulle byttes ut mot det mindre truende «glede» (freude). Frihet var et like farlig ord på Schillers tid som i dag.

Kulturtips

Sannsynligvis er denne historien en løgn plantet av den tyske Napoleons-bekjemperen og senere politikeren Friedrich Ludwig Jahn, som i alle år var en ivrig forkjemper for demokrati og talefrihet. Det er uansett en god historie, og passer kanskje ekstra godt i disse dager i og med grunnlovsjubileet.

Første juledag 1989 dirigerte Leonard Bernstein to spesielle fremføringer av Beethovens niende symfoni, der han tok ryktet på alvor og lot koret synge «freiheit» i stedet for «freude». Berlinmuren hadde nettopp falt, og både det farlige ordet og tekstlinjen «seid umschlungen, millionen» (omfavne hverandre, millioner) snakket direkte til folket i gatene, over 200 år etter at de først ble formulert av Schiller.

- Historien har aldri gitt oss en bedre anledning til å ta en akademisk risiko på vegne av den menneskelige glede, sa Bernstein selv, og la til at han var sikker på at Beethoven ville velsignet ideen. Dermed fikk han med seg musikere både fra daværende Sovjetunionen, USA, England, Frankrike og Tyskland i to fremføringer av symfonien: En på hver side av muren. Ingen kunstform kan måle seg med musikk når det gjelder å fremme forståelse mellom folk. ●

Høstturné med verdens eldste kirkemusikk

Når Skruk kommer til Bergen i september, blir det sammen med munkene fra to av verdens eldste klostre.

Verdens eldste kirkemusikk er på vei tilbake til katakombene. Kristne i Midt-Østen er under press. Skruks nye CD, *Sangen fra katakombene*, formidler historier fra kirkens tilbaketog i sine tidligste kjerneområder og bringer kunnskap om en unik musikalsk verdensarv.

På platen medvirker Fader Yokin Unval og andre munkene fra de mer enn 1600 år gamle tyrkiske klostrene Mor Gabriel og Mor Augin. De tilhører den syrisk-ortodokse kirke

som i dag er på full retrett på grunn av hardt press fra omgivelsene og massiv migrasjon til Europa og Amerika.

Skruk under dirigenten Per Oddvar Hildres ledelse fremfører sanger fra den syrisk-ortodokse tradisjonen, arrangert

av Siyavush Karimi og Henning Sommerro. Blant annet synger de Fadervår slik bønnen lød i Jesu munn. De norske tekstene er skrevet av Erik Hiltestad.

Dette er en plate som primært formidler vokalmusikk,

men en duduk spilt av Shirzad Fataliyev skaper noen meditative ordløse episoder mellom sangene.

Prosjektet er støttet av Norrad, Digni og Stefanusalliansen. I samarbeid med disse vil Skruk i september 2014 turnere med dette stoffet i Bjørgvin. Med seg har de munkene fra den store syriakiske folkegruppen som nå holder til i Sverige. ●

Vil du gjøre en forskjell?

Kirkens SOS trenger flere frivillige medarbeidere i Bergen. Vil du gjøre en forskjell for mennesker som har det vanskelig, og samtidig oppleve personlig utvikling? Kirkens SOS er Norges største døgnåpne krisetjeneste på telefon og internett. Du får god opplæring og oppfølging underveis. **Innføringskurs starter i Bergen 29. september.**

Interessert? Kontakt Kirkens SOS i Bjørgvin. Tlf 55 32 58 45 - mob 941 83 654
Epost: bjorgvin@kirkens-sos.no • Mer info: www.kirkens-sos.no/bjorgvin

 Kirkens SOS

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

*Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i*

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10

Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*

**Her kan din
annonse stå!**

Kontakt Frode Høyte
hoeyte@gmail.com

Begravelsesbyrået for
byen og distriktet

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

*- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv*

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode
verdier med på veien

Møllebakken Skole er
en kristen grunnskole med
små undervisningsgrupper,
gode faglige resultater, og
et inkluderende miljø som
elevene trives i.

Kontakt oss gjerne
for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Forberedelsene til **jule-** **messen** bør starte snart!

Kanskje kommer denne meldingen skrekkelig tidlig, men det planlegges faktisk julemesse i Skjold kirke lørdag 22. november. Og skal messen bli bra trengs det at alle «gode hjelpere» stiller opp med sine små eller store bidrag.

Salgsdisk: Utfordringen går til alle «nevenyttige», sett i gang og lag ting nå, så er det gjort. Strikk, sy eller produser på annen måte alt du tror noen kan tenke seg å kjøpe. Synes du noe er fint, så er det sikkert flere som synes det!

Gevinster: Ser du noe fint i en butikk allerede nå!! Så kanskje du kan kjøpe det slik at nettopp det kan bli ditt/deres bidrag til julemesselotteriet eller årelotteriene i år. (Sportsting,

leker, reiseeffekter, bøker, ulike bruksting m.m. til hus og hjem...) Har du ikke mulighet til å lagre gevinsten helt fram til november så bare ta kontakt så ordner vi lagringen.

Utfordringen til hver enkelt er altså: Bruk fantasien og gjennomfør ideene dine!

Har du noe du vil bidra med eller lurer på noe, ta gjerne kontakt med Ellen E. Fasmer, e-post: ellen@fasmer.no ●

Forbønn for Egypt

Gode Gud, Himmelske Far, vi løfter frem for deg den urolige situasjonen i Egypt.

Vi ber om at kaoset og utryggheten skal ta slutt. La forandringene i Egypt komme uten voldsbruk.

Vi ber om fred og frihet for alle i Egypt. Gi klokskap til alle som har makt, så de kan bidra til forandring på fredelig vis.

Vi ber om at alle gode krefter i Egypt skal arbeide sammen. Gi kraft til alle som arbeider mot fattigdom og for frihet. Gi klokskap til dem som tar beslutninger.

Vi ber også for de kristne i Egypt, at de ikke skal trenge å frykte for fremtiden.

Vi ber om at hverken kristne eller andre grupper skal bli ignorert eller diskriminert i samfunnet.

Vi ber om at det egyptiske folk skal få leve i et rettferdig samfunn. La alle kjenne seg verdifulle, ved at de får mat på bordet og at deres rettigheter blir respektert.

Gode Gud, du som en gang var et barn på flukt og fant trygghet i Egypt. Gi trygghet til alle som bor i Egypt i dag.

Kom med kjærlighet og rettferdighet, helbredelse og forsoning.
Amen

HVEM HVA HVOR i Skjold menighet

Ansatte og menighetsråd

Skjold menighetskontor
Skjoldlia 55, 5236 Rådal
Telefon: 55 59 71 12
skjold.menighet@bergen.kirken.no

Menighetskonsulent
Marita Børve
Telefon: 55 59 71 12
marita.borve@bergen.kirken.no
Kontordager: mandag, tirsdag, onsdag og torsdag.

Kateketvikar
Johan Olav Holmefjord
Telefon: 55 59 71 11
E-post: johanolav.holmefjord@bergen.kirken.no

Menighetspedagog / trosopplærer
Janne Torvestad
Telefon: 55 59 71 17
janne.torvestad@bergen.kirken.no

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
Telefon: 55 59 71 15
kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no

Kantor Guro Rotevatn Buder
Telefon arb.: 55 59 71 16
Telefon prv.: 412 05 127
guro.rotevatn.buder@bergen.kirken.no

Kirketjener Silje Brækken
Telefon: 916 92 224
silje.braekken@bergen.kirken.no

Sokneprest Arne Brekke
Telefon arb 55 59 71 14
Telefon prv 55 13 76 62
arne.brekke@bergen.kirken.no

Kapellan Bjørn Moe
Telefon arb 55 59 71 13
mobil 92 82 24 13
bjorn.moe@bergen.kirken.no

Menighetsrådsleder Eva Try
Telefon 959 46 814
evatry@gmail.com

Internett/menighetsblad
Ansvarlig utgiver: Menighetsrådet. Redaktør, menighetsblad Øystein Pettersen, 938 04 808
oystein.pettersen@uni.no
Nettpubliserings: Bjørn Selfors, bselfors@broadpark.no

Kirkens konti
Skjold menighet:
1644. 21. 60035
(3411. 32. 01101)

Givertjenesten diakoni:
3418. 18. 00889

Konfirmentarbeid:
3418. 20. 00436

Aktiviteter

Skjold kirkekor
Skjold kirke - tirsdager kl. 12.30 - 14.00. Kontakt: Grete Jacobsen, telefon 55 13 19 78 og Ingebjørg Hougnes telefon 55 10 27 47

Cantus
Skjold kirke - tirsdager 19.45-22.00. Guro Rotevatn Buder, Telefon arb: 55 59 71 16

Søråshøgda barnekor
Skjold kirke - torsdager fra kl. 17.30. Leder Ingunn Nygaard tlf. 917 35 586 - ingkals@gmail.com
Hjemmeside: www.sbkor.no

Extasis (Skjold ten- sing)
Skjold kirke onsdager kl. 19 - 21. Kontaktperson: Kjerstin-Marie Vereide, tlf. 55 59 71 15

Formiddagstreffet
Annenhver torsdag i ulike uker - kl. 12.00-14.00. Kontaktperson Kjerstin-Marie Vereide tlf. 55 59 71 15

10-kaffen
Annen hver torsdag i like uker - kl. 10.00-12.00. Kontaktperson Arne Brekke tlf. 55 59 71 14

KRIK Fana
Henning Eidsheim
Telefon: 95 43 14 41

Nordås KFUM-speidergruppe:
(gutter) Onsdager - Skjold kirke/Smøråsfjellet.
Kjetil Ullaland
kulumulig@gmail.com

Steinsvik 1 - KFUK-speidere
(jenter) Tirsdager - Skjold kirke
Kontaktpersoner: Anette Skålnes og Silje Nordal
gruppeleder.steinsvik@hotmail.no

Seniordans
Mandager kl. 11.00 - 12.30.
Kontaktperson: Bjørn Høgheim mobil 92 40 56 99
bjorghog@online.no

Trim
Onsdager kl. 11.00-12.30.
Astrid Teigen tlf. 45 02 51 03

Skjold kirkelag
Kontaktpersoner Berit Ådland tlf. 55 13 37 65 og Gerd Dale tlf. 55 13 27 29

Skjold søndagsskole
Janne Torvestad, tlf 55 59 71 17
janne.torvestad@bergen.kirken.no

Se prekenliste side 24 for datoer.

Skjold trenger flere givere!

Vi er mange som kjenner tilhørighet til Skjold kirke. Her blir vi møtt av frivillige og ansatte som bidrar til personlige møter mellom det enkelte menneske og Gud. I kirken rettes oppmerksomheten på ulike ledd i gudstjenesten gjennom kirkens liturgi.

Kirken er i forandring, og mer ansvar ligger nå på menigheten lokalt. Trosopplæringsreformen og Gudstjenestereformen er innført. Mange møter til gudstjeneste i vår kirke, og det håper vi fortsetter!

Skjold menighet har et stort aktivitetsnivå nesten alle dager hele året. Det er vi glad for og stolte over. Utgifter til den daglige drift dekkes av offentlige midler og av gaver. Offentlige midler dekker lønn til de ansatte, men ikke de mange tiltak og aktiviteter for små og store som kommer til Skjold kirke. Dette innebærer at en god del av utgiftene til vårt barne- og ungdomsarbeid, dåpsopplæring, søndagsskole, diakoniarbeid, skole – kirke samarbeid og utgifter til det å lage menighetsblad må dekkes av gaver og innsamlede midler. Derfor vedtok menighetsrådet i desember 2012 at en større del av ofringene skal gå til eget arbeid sammenlignet med tidligere. Våren 2012 fikk vi ansatt ny diakon i 100 % stilling. Halvparten av lønnen til vår diakon dekkes av det offentlige, og halvparten dekkes gjennom innsamlede midler.

Totalt har vi behov for omtrent 400 000 kroner per år til materiell og utstyr, kursstøtte, samt lønn og sosiale utgifter til diakonstillingen. I 2012 og 2013 har det vært arbeidet med å mobilisere flere faste givere, og antallet faste givere er økt. I våpenhuset kan du se hvor mange faste givere vi har, og hvor mye penger som samles inn i løpet av året gjennom vår givertjeneste.

Du bestemmer selv hvor mye og når du vil gi, og hvordan. Det kan avtales autotrekk i form av avtalegiro, som må inngås skriftlig. Du kan også gi enkeltbeløp. Om du gir mer enn 500 kroner per år (inntil 12 000 kroner), kan du trekke dette av på skatten. For å få skattetrekk kreves det at du oppgir personnummer. Kun menighetskonsulenten som får vite hvor mye og når du gir. Ta kontakt med Marita Børve om du har spørsmål, tlf 55 59 71 12 -marita.borve@bergen.kirken.no ●

Velkommen som fast giver i Skjold menighet!

Hilsen menighetsrådsleder Eva Try

Såpebobler

Det er tirsdag og klokken nærmer seg 12.30. Kirkekjelleren i Skjold kirke fylles opp med barnevogner og mammaer og pappaer som kommer for å synge med barna sine. Det er klart for Babysang!

SOMMERHILSEN FRA MENIGHETSPEDAGOG JANNE TORVESTAD

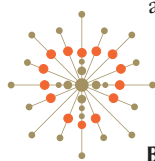
Babysang er åpent for alle som har barn opp til ca. 1 år. I løpet av våren har det gjennomsnittlig vært 15 foreldre innom med barna sine hver tirsdag, og vi har hatt mange fine samlinger sammen. Nå tar vi sommerferie, men starter opp igjen tirsdag 26. august kl. 12.30. Velkommen til både nye og gamle!

På Babysang har vi en sangstund på rundt 40 minutter, hvor vi lærer rim, regler og sanger. Vi bruker rytmeinstrumenter, danser Babysamba og synger om havet mens et blått silketeppe gynger opp og ned over barna. Og om noen skulle miste interessen underveis, er det ganske sikkert at de er med igjen når såpeboblene kommer fram. Da senker roen seg, og samtlige små følger nøye med på boblene som svever i rommet til rolig musikk.

Babysang er et fint møtested for mødre og fedre, og når sangøkten er ferdig forflytter vi oss over i sofakroken hvor vi byr på kaffe og te. Her er det anledning til å prate sam-

men og bli kjent med andre foreldre i nærmiljøet. Det er flest mødre som kommer på Babysang, men i løpet av våren har det også vært noen fedre innom. Det synes vi er veldig kjekt, og

Hva skjer for barn og unge framover?

Babysang:

Velkommen til Babysang i kirkekjelleren tirsdager kl. 12.30. Oppstart etter sommeren er tirsdag 26. august. Etter dette samles vi hver tirsdag til og med 18. november, med unntak av høstferien. Passer for deg som har barn opp til ca. 1 år.

Søndagsskolen: Alle barn er velkomne til vår sprell levende søndagsskole! Her synger vi, hører fine og spennende bibelfortellinger

og har kjekke aktiviteter. Oppstart etter sommeren blir 31. august kl. 11. Følg gjerne med på hjemmesiden for mer informasjon. Det er kun søndagsskole utvalgte søndager, se eget program side 24.

Fredagsklubb: Du som går i 3. – 7. klasse er velkommen til Fredagsklubb i kirkekjelleren fredager kl. 18.00 – 19.30! Følg med på hjemmesiden for når klubben starter i høst. Vi vil også legge ut en oversikt

over hvilke fredager det blir klubb. I klubben blir det morsomme aktiviteter, vi får bli litt kjent med Bibelen, og vi spiser noe godt sammen.

4-årsklubb og utdeling av

«Min kirkebok»: Alle 4-åringer født fra og med juli 2010 blir i høst invitert til 4-årsklubb og gudstjeneste med utdeling av «Min kirkebok». Andre 4-åringer som ikke har vært i klubb tidligere i år er også hjertelig velkomne! Vi samles til

og babysamba

Barna får bruke flere sanser i løpet av sangstunden.

levelse av å bli sett og elsket av foreldrene og av Gud, slik det står beskrevet i Salmenes bok 139: «*For du har skapt mine nyrer, du har vevd meg i mors liv. Jeg takker deg for at jeg er så underfullt laget. Underfulle er dine verk, det vet jeg godt.*» Vi synger både kristne og allmenne sanger, som foreldrene kan ta med seg og bruke i hjemmet. Det er aldri for tidlig å begynne å synge for barnet, og barnet elsker å høre foreldrene sine stemmer.

Helt til slutt er Babysang et møtested mellom foreldrene og kirken. I Skjold kirke har vi en trosopplæringsplan som inneholder aktivitetstilbud for barn mellom 0 og 18 år. Babysang er et av de første møtene barnet og foreldrene får med kirkens trosopplæring, og er det tiltaket som går over lengst tid. Etter hvert som barna blir større, inviteres de til å være med på ulike samlinger tilpasset hver aldersgruppe. Det er for eksempel knøttesamling for 2-åringer, 3-årssamling med middag for hele familien, 4-årsklubb og gudstjeneste med utdeling av 4-årsbok. Gjennom Babysang og disse møtepunktene ønsker vi i Skjold menighet å være en støttespiller for familiene i forhold til tro.

Takk for fine samlinger til dere som har vært med på Babysang i vår! Noen av oss ses kanskje igjen i høst, og så håper jeg vi ses igjen på andre samlinger etter hvert som barna blir større. Og hjertelig velkommen til nye som har lyst til å begynne på Babysang. Ta gjerne kontakt dersom du lurer på noe (se under). ●

håper mange fedre i permisjon kommer innom i høst!

Babysang er også et møtested hvor barnet og mor/far får litt kvalitetstid sammen. Et av målene med Babysang er å gi barnet en opp-

Hvem kan komme? Når?

klubb i kirkekjelleren fire tirs-dager kl. 17.30 – 18.30, oppstart 9. september. Det blir utdeling av «Min kirkebok» til 4-åringene på familiegudstjeneste søndag 28. september. *Påmelding**.

5-årssamling på søndagsskolen: Alle 5-åringer får en spesiell invitasjon til søndagsskolen 31. august. Programmet er ikke helt klart enda, men vi lover at det blir noe gøy! Du får se hvordan vi har det på søndagsskolen, og bli kjent med noen av lederne. Kanskje

du ønsker å begynne på søndagsskolen? *Påmelding**.

Skolestartgudstjeneste: Til deg som skal begynne på skolen! Søndag 7. sept. kl. 11 er du spesielt invitert til skolestartgudstjeneste. Her skal vi synge og høre en bibelfortelling. Sørsåshøgda barnekor blir med, og du får en flott barnebibel med hjem. Etterpå skal vi drikke kirkesaft og spise kaker, og kanskje vi får tid til å leke litt sammen! Husk å ta med skolesekken din. Det er også kjekt hvis du vil ta med mamma,

pappa, fadderen din, besteforeldre, andre i familien eller gode venner! *Påmelding**.

For spørsmål og påmeldinger, kontakt menighetspedagog Janne Torvestad.
E-post: janne.torvestad@bergen.kirken.no
Telefon: 55 59 71 17

**Alle døpte og tilhørende får invitasjon i posten til 5-årssamling, skolestartgudstjeneste og 4-årsklubb. Andre er også velkomne. Det er påmelding til disse tiltakene.*

Synge i kor?

Cantus starter opp igjen med øvelser tirsdag 26. august kl. 19.45. Vi er en bra gjeng på rundt 25 medlemmer, men tar gjerne imot flere sangglade mennesker!

Vi øver hver tirsdag i menighetssalen kl. 19.45 – 21.45. Høstens hovedprosjekt blir å synge Mozarts requiem sammen med 80 andre korsangere, med konserter i Erdal og Skjold kirker. I tillegg deltar vi med sang på gudstjenester, institusjonsbesøk m.m., og tradisjonen tro blir det julekonsert også i år.

Vi har et variert musikalsk repertoar fra jazz og negro spirituals til folketoner og klassisk kirkemusikk. Ønsker du mer informasjon om koret, kan du kontakte dirigent Guro Rotevatn Buder på 55 59 71 16. ●

Kor é Vi er et blandet kor med base i Fana/Hjellestad-området, men medlemmer kommer fra hele søndre bydel. Korets repertoar spenner fra klassiske kirkemusikalske verk og profan kormusikk til viser og musikal. I vår har koret hatt Tore Hegdahl som vikar for korets faste dirigent som har vært syk-meldt.

Kor é Vi avslutter vårsemesteret med en sommerkonsert torsdag 12. juni i Skjold Kirke kl 19:30. Konserten vil bestå av en blanding av mange vakre sanger fra gammelt og nytt repertoar der våren og sommeren står i fokus.

Vi oppfordrer alle til å ta turen innom for å høre på! Koret ønsker seg flere sangere – og ønsker nye medlemmer hjertelig velkommen. ●

Menighetskalender

døpte

Døpte i Skjold kirke

Ola Gullestad Gjelsvik
Julie Martine Lid
Håkon Røstum
Henriette Madelene
Kronenberger
Bjørn Pizano Corneliussen
Willem Haugsvær Raftevold
Jesper Eide Skag
Ella Hjørnevik
Tobias Hauge Ormberg
Adrian Alver-Salthella
Matheus Theodor Hjellum
Husabø

Døpte andre kirker

Pernille Singdahlsen
Rønningen
Emmi Sofie Bartz-Johannessen
Brun Sveen
Alina Suksai Grønningen Hove
Millian Engeberg

begravelser

Ruth Bolann
Terje Haaland
Aud Johanne Nielsen
Walther Kjærgaard
Victoria Hansen
Jakob Gullaksen
Svein Rylandsholm
Ida Nybø
Eli Taranger
Elisabeth Monsen
Guldborg Greve
Jostein Vindenes
Brit Larsen
Inga Foss

gudstjenester

Søndag 15. juni. kl.11.00, treenighetssøndag

Gudstjeneste. Matteus 28, 16-20. Kapellan Bjørn Moe. Dåp, nattverd. Kirkekaffe.

Søndag 22.juni

Ingen gudstjeneste i Skjold. Se Birkeland kirke.

Søndag 29.juni. kl.11.00, 3. søndag i treenighetstiden

Gudstjeneste. Kapellan Bjørn Moe. Jesaja 6,25-9. Dåp, nattverd. Kirkekaffe.

Søndag 6.juli

Ingen gudstjeneste i Skjold. Se Birkeland kirke.

Søndag 13.juli. kl.11.00, 5. søndag i treenighetstiden

Gudstjeneste. Kapellan Bjørn Moe. Matteus 7,15-20. Dåp, nattverd. Kirkekaffe.

Søndag 20.juli

Ingen gudstjeneste i Skjold. Se Birkeland kirke.

Søndag 27.juli. kl.11.00, 7. søndag i treenighetstiden

Gudstjeneste. 1. Mos. 16.1-13. Sogneprest Arne Brekke. Dåp, nattverd. Kirkekaffe.

Søndag 3.august.

Ingen gudstjeneste i Skjold. Se Birkeland kirke.

Søndag 10.august. kl.11.00, 9. søndag i treenighetstiden

Gudstjeneste. Matteus 11,28-35. Sogneprest Arne Brekke. Dåp, nattverd. Kirkekaffe.

Søndag 17.august. kl.11.00, 10. søndag i treenighetstiden

Gudstjeneste. Lukas 5,27-32. Kapellan Bjørn Moe. Dåp, nattverd. Kirkekaffe.

Lørdag 23.august. kl.11.00, Konfirmasjonsgudstjeneste

Brekke/Holmefjord.

Lørdag 23.august. kl. 13.30. Konfirmasjonsgudstjeneste.

Brekke/Holmefjord.

Søndag 24.august. kl.11.00. Konfirmasjonsgudstjeneste

Brekke/Holmefjord.

Søndag 24.august. kl. 13.30. Konfirmasjonsgudstjeneste.

Brekke/Holmefjord.

Lørdag 30.august. kl.11.00, konfirmasjonsgudstjeneste

Moe/Holmefjord.

Lørdag 30.august. kl. 13.30. Konfirmasjonsgudstjeneste.

Moe/Holmefjord.

Søndag 31.august. kl.11.00, 12. søndag i treenighetstiden

Gudstjeneste. Neh. 9,19-21. Kpl. Bjørn Moe. Søndagsskole. Dåp, nattverd. Kirkekaffe

Søndag 7.september. kl. 11.00. 13. søndag i treenighetstiden.

Matteus 25,14-30. Skolestart-/familiegudstjeneste. Spr. Brekke/men.ped. Torvestad. Søråshøgda barnekor. Dåp. Kirkekaffe.

Søndag 14. sept. kl. 11.00, 14. søndag i treenighetstiden

Gudstjeneste. Matteus 20,1-6. Kpl. Bjørn Moe. Søndagsskole. Dåp, nattverd. Kirkekaffe.

Søndag 21. sept. kl. 11.00, 15. søndag i treenighetstiden

Gudstjeneste. Matteus 5, 38-48. Spr. Arne Brekke. Søndagsskole. Dåp, nattverd. Kirkekaffe.

Søndag 28. sept. kl. 11.00, 16. søndag i treenighetstiden

Familiegudstjeneste. 4-årsbok. Markus 7,31-37. Kpl. Moe/men.ped. Torvestad. Dåp. Kirkekaffe.

De oppgitte prekentekstene er etter 1. rekke. Enkelte søndager kan det bli valgt andre prekentekster enn de her oppgitte.

Høstens søndagsskoler

- 31. august: Søndagsskole
- 7. september: Familiegudstjeneste (Skolestartgudstj.)
- 14. september: Søndagsskole
- 21. september: Søndagsskole
- 28. september: Familiegudstjeneste, utdeling av 4-årsbok
- 5. oktober: Høstferie (Vanlig høymesse)
- 12. oktober: Høstferie (Vanlig høymesse)
- 19. oktober: Konfirmantpresentasjon (Merk: Kl. 11.00 og 13.00.)
- 26. oktober: Søndagsskole
- 2. november: Høymesse
- 9. november: Søndagsskole
- 16. november: Familiegudstjeneste med menighetsbarnehagen
- 23. november: Søndagsskole
- 30. november: Lysmesse (Merk: Kl. 16.00)
- 7. desember: Høymesse
- 14. desember: Juleavslutning. Øving til juletreffest.
- 3. januar: Barnas juletreffest. Søndagsskolen deltar med julespill.

Kontakt: janne.torvestad@bergen.kirken.no / 55 59 71 17
Besøk gjerne hjemmesiden vår www.skjoldmenighet.no

Åpen bibeltime

Velkommen til bibeltime, torsdag 11.sept. kl. 1930. Peisestuen.

Konsert i Skjold kirke søndag 7. sept. kl 1900.

Medvirkende: Åse Solvi, sopran, Jan Erik Endresen, baryton, Ines Maidre, orgel/flygel

Gjester: Prosjektkoret, Einar Nordtvedt, bass

Programmet består av utvalgte satser for kor, kor & solister og solistiske innslag fra Schuberts «Stabat Mater», «Requiem» av Faure, «Messa di Gloria» av Puccini, «Messe i C-dur» av Cherubini og fra «Salme 42» av Mendelssohn.

Bill. ved inngangen: kr. 150 / 100 for stud./honnør

